

September ehk sügiskuu, ka sügise-, kanarbiku-, jahi-, pohla- ja leheminegikuu.

Tähtpäevad

8. Ussi urguminemise päeval kaotavad ussid mürgi ja hakkavad talvitumispaika otsima. Kartes roomajaid häirida, ei minda mõnel pool metsa. Kodustest töödest pole õblemine ja kudumine soovitatav, kuna siis võib järgmisel aastal uss häda teha.

15. Pekopäeva tähistatakse Setumaal sügiskülvi ja viljalõikuse lõppedes. Õigemini – tähistati varem ja võib-olla tähistatakse praegugi. Peko on setu põllu-, karja- ja viljakusejumal, kelle puust või vahast kuju hoitakse salaja aidas ja tuuakse välja vaid pekopühadel või külvamise ajaks.

22. Pööripäeva tuul jääb püsima ja ennustab sügise ja talve ilmasid.

29. Kasupäev on sügise- ne pööripüha. Sellest, kuidas kasupäeva peetakse, sõltub inimese käekäik talvel. Nagu pööriajal ikka ennustatakse ette talveilmasid ja inimsaatust ning tehakse tuld. Pidulaud olgu sügisandidega rikkalikult kaetud ja seal peaks olema tingimata värskest lihast valmistatud road. Sügiskuu algusest peale on liikvel esivanemate hinged. Kui käia kasupäeva öösel ehk hommikul kolm ringi raudasjaga ümber maja, hoiab see paremini sooja ning kodus ei juhtu õnnetusi.

Kuu kõvad ja pehmed ajad

3. päev – vana kuu pehme aja algus.

5. päev – kuu loomine.

7. päev – noore kuu kõva aja algus.

12. päev – kuu esimene veerand, pehme aja algus.

17. päev – täiskuu kõva aja algus.

Thunide külvikalender

September 2013

Päev	Element	Taime osa
P 1.	Õhk/vesi	Vili kl 15ni, kl 16–20 õis, kl 21st leht
E 2.	Vesi	Leht
T 3.	Vesi	Leht
K 4.	Vesi/tuli	Leht kl 14ni, kl 15st vili
N 5.	Tuli	Vili
R 6.	Tuli/maa	Vili kl 9ni, kl 10st juur
L 7.	Maa	Juur
P 8.	Maa	Juur kl 18ni
E 9.	Maa/õhk	Juur kl 3–16, kl 23st õis
T 10.	Õhk	Õis
K 11.	Õhk/vesi	Õis kl 4ni, kl 5st leht
N 12.	Vesi	Leht
R 13.	Vesi/tuli	Leht kl 9ni, kl 10–14 vili
L 14.	Tuli	
P 15.	Tuli/maa	Vili kl 3–7
E 16.	Maa	Juur kl 7st
T 17.	Maa/õhk	Juur kl 10ni, kl 11st õis
K 18.	Õhk	Õis
N 19.	Õhk/vesi	Õis kl 4ni, kl 5st leht
R 20.	Vesi	Leht
L 21.	Vesi	Leht
P 22.	Tuli	Vili kl 12ni ja kl 20st
E 23.	Tuli/maa	Vili kl 22ni, kl 23st juur
T 24.	Maa	Juur
K 25.	Maa	Juur
N 26.	Maa/õhk	Juur kl 17ni, kl 18st õis
R 27.	Õhk	Õis
L 28.	Õhk	Õis
P 29.	Õhk/vesi	Õis kl 4ni, kl 5st leht
E 30.	Vesi/tuli	Leht kl 22ni, kl 23st vili

Istutusaeg: 1. september kl 00 kuni 12. september kl 19

ja 26. september kl 6 kuni 30. september kl 24.

- 22. septembril kl 23.44 algab sügis.
- 5. septembril kl 14.36 on Kuu loomine.
- 12. septembril kl 20.08 algab Kuu esimene veerand.
- 19. septembril kl 14.13 algab täiskuu aeg.
- 27. septembril kl 6.55 algab Kuu viimane veerand.

↓ **19. päev** – täiskuu.

↻ **21. päev** – kuu kolmanda veerandi pehme aja algus.

↻ **27. päev** – kuu neljas veerand, kõva aja algus.

Pehme (mäda) aeg on hea lagundaja ja mädandaja. Pehmel ajal lähivad haavad kergesti halvaks ja piim hapuks. Siis raiutakse võsa, laotatakse sõnnikut, hävitatakse

kahjureid ja külvatakse-istutatakse kõike, mis alla kasvatab. Tänavu 10.01., 9.05., 6.06., 5.09.

Kõval (kalgil) ajal alustatud või tehtud asjad jäävad püsima: puu ei mädane ja haavad paranevad hästi.

Allikas: "Maavalla kalender 10 226 (2013)", Maavalla Koda